

Riksdagens skrivelse RSk 26/2019 rd – VLF 2/2019 rd

Vilande förslag till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland (RP 320/2018 rd)

Ärende

Riksdagen har på det sätt som föreskrivs i 73 § i grundlagen vid 2018 års riksmöte beslutat godkänna förslaget till lag om ändring av självstyrelselagen för Åland att vila till det första riksmöte som hålls efter följande riksdagsval (RP 320/2018 rd, VLF 2/2019 rd).

Beredning i utskott

Utskottets betänkande: Grundlagsutskottet (GrUB 5/2019 rd).

Beslut

Nu församlade riksmöte har godkänt följande uttalande:

Riksdagen förutsätter att regeringen utan dröjsmål lämnar en proposition om ändring av avräkningsgrunden enligt 47 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland till 0,47 procent från ingången av 2021.

Nu församlade riksmöte har behandlat ärendet slutligt och med den majoritet som anges i 73 § i grundlagen antagit följande lag:

Lag

om ändring av självstyrelselagen för Åland

I enlighet med riksdagens och Ålands lagtings beslut, tillkomna på det sätt som 69 § 1 mom. i självstyrelselagen för Åland (1144/1991) föreskriver,

ändras i självstyrelselagen för Åland rubriken för 7 kap., 44—51 § samt 56 § 3 och 4 mom., av dem 44 § sådan den lyder i lag 520/1996 och 51 § sådan den lyder delvis ändrad i lag 68/2004, som följer:

Riksdagens skrivelse RSk 26/2019 rd

7 kap.

Landskapet Ålands ekonomi

44 §

Ekonomisk självstyrelse

Landskapet Åland har ekonomisk självstyrelse på det sätt som anges i denna lag.
Lagtinget antar budget för landskapet Åland. Närmare bestämmelser om landskapets budget utfärdas genom landskapslag.
Landskapet Åland kan uppta lån samt emittera obligationslån för självstyrelsens behov.

45 §

Årliga återföringar till landskapet Åland

För att täcka utgifterna för självstyrelsen återförs till landskapet Åland årligen av statsmedel ett belopp enligt 46 § som fastställs vid en särskild avräkning (*avräkningsbeloppet*) samt en skatteavräkning enligt vad som föreskrivs i 49 §.

46 §

Avräkningen

Avräkningsbeloppet beräknas så att de i statsbokslutet för respektive år redovisade inkomster, med undantag för skatt på förvärvs- och kapitalinkomster, rundradioskatt, källskatt som betalas av begränsat skattskyldiga, samfundsskatt, tonnageskatt, lotteriskatt samt nya statslån (*avräkningsbasen*) multipliceras med ett visst relationstal (*avräkningsgrunden*).

Vid beräkningen av avräkningsbeloppet ska dessutom beaktas hälften av förändringen i befolkningstalet för Åland i förhållande till hela Finlands befolkningstal (*Ålands befolkningsandel*) från och med den 31 december 2020. För att bestämma Ålands befolkningsandel används en koefficient som anges med fem decimalers noggrannhet. Ökar Ålands befolkningsandel höjs avräkningsbeloppet, minskar befolkningsandelen sänks avräkningsbeloppet.

Avräkningen verkställs årligen i efterhand för varje kalenderår. På avräkningsbeloppet betalas månatliga förskott.

47 §

Avräkningsgrunden och ändring av den

Avräkningsgrunden är 0,45 procent.

Avräkningsgrunden ska ändras, om grunderna för statsbokslutet genomgår ändringar som inverkar på avräkningsbeloppets storlek. Med ändring av grunderna för statsbokslutet avses förändringar i statens inkomst- och utgiftsstruktur, strukturella förändringar innefattande beskattning el-

Riksdagens skrivelse RSk 26/2019 rd

ler bolagisering, förändringar i fråga om nettobudgetering samt andra därmed jämförbara förändringar.

Avräkningsgrunden ska höjas, om landskapet Ålands utgifter ökar och utgiftsökningen följer av att

- 1) det till landskapet överförs ny lagstiftningsbehörighet i frågor som avses i 29 § 1 mom.,
- 2) landskapet Åland har övertagit förvaltningsuppgifter som ankommer på staten och kostnaderna inte regleras på annat sätt, eller landskapet, efter överenskommelse med staten, svarar för verksamhet som helt eller till betydande del tjänar riksintressen,
- 3) uppnåendet av självstyrelsens syften orsakar väsentligt ökade kostnader, eller
- 4) landskapet Ålands förvaltning annars belastas av betydande utgifter som inte förutsågs när denna lag stiftades.

Avräkningsgrunden ska sänkas, om en statlig myndighet har övertagit förvaltningsuppgifter av landskapet Ålands myndigheter, och kostnaderna för uppgifterna inte regleras på annat sätt.

48 §

Förfarandet för ändring av avräkningsgrunden

Om ändring av avräkningsgrunden bestäms genom rikslag med lagtingets samtycke.

Finansministeriet och Ålands landskapsregering gör minst vart tredje år en bedömning av om det finns grunder enligt 47 § 2—4 mom. att ändra avräkningsgrunden och ger sitt förslag till Ålandsdelegationen. Om den ena parten begär att en bedömning ska göras tidigare än efter tre år, ska den andra parten inom skälig tid medverka till att ett förslag lämnas till Ålandsdelegationen. I annat fall behandlar delegationen ärendet på basen av den ena partens förslag och efter att ha hört den andra parten.

Delegationen ger sitt förslag till ändring av avräkningsgrunden till statsrådet. Statsrådet ger sitt lagförslag, som baserar sig på delegationens förslag, till riksdagen.

49 §

Skatteavräkningen

I skatteavräkning återförs till landskapet Åland årligen av statsmedel beloppen för de på Åland för respektive skatteår debiterade statliga förvärvs- och kapitalinkomstskatterna, källskatten som betalas av begränsat skattskyldiga, samfundsskatten och tonnageskatten. Därtill återförs årligen av statsmedel den på Åland betalda lotteriskattens belopp. Skatteavräkningen verkställs årligen i efterhand för varje skatteår. På skatteavräkningsbeloppet betalas månatliga förskott. Förskottsbeloppet beräknas med utfallet av tidigare beskattning och prognoser som grund.

Om utfallet av den i 1 mom. avsedda samfundsskattens och kapitalinkomstskattens sammanlagda belopp, med mer än 10 procent understiger det respektive belopp som landskapet Åland skulle ha fått på basis av motsvarande skatt genom de i 46 § 1 och 2 mom. avsedda grunderna för beräkningen av avräkningsbeloppet, tillkommer mellanskillnaden landskapet Åland.

Riksdagens skrivelse RSk 26/2019 rd

50 §

Extra anslag

På framställning av lagtinget kan extra anslag beviljas för osedvanligt stora engångsutgifter som inte rimligen kan finansieras med budgeten för landskapet Åland. Extra anslag kan beviljas endast för uppgifter som faller inom landskapets lagstiftningsbehörighet. Framställning om extra anslag görs hos Ålandsdelegationen.

51 §

Tillskott under exceptionella förhållanden

Landskapet Åland ska av statsmedel beviljas tillskott under exceptionella förhållanden

- 1) för att förhindra eller undanröja sådana väsentliga rubbningar i samhällsekonomin som särskilt drabbar landskapet,
- 2) för att täcka sådana kostnader som föranleds av en naturkatastrof, en kärnkraftsolycka, ett oljeutsläpp eller någon annan därmed jämförbar händelse, om inte landskapet skäligen bör bära kostnaderna.

Ålands landskapsregering ska göra en framställning om tillskott hos Ålandsdelegationen senast under året efter det kalenderår till vilket utgifterna hänför sig. Ärendet ska om möjligt avgöras inom sex månader från det att det väcktes.

56 §

Ålandsdelegationens uppgifter

Delegationen ska dessutom

- 1) årligen i efterhand verkställa den avräkning och den skatteavräkning som avses i 46 och 49 §,
- 2) ge förslag enligt 48 § 3 mom. till statsrådet om ändring av avräkningsgrunden,
- 3) bevilja extra anslag enligt 50 § och tillskott under exceptionella förhållanden enligt 51 § samt fatta beslut om de villkor som möjligen förenas med dem.

Delegationen fattar beslut om storleken på de förskott på avräkningsbeloppet som avses i 46 § 3 mom. och på skatteavräkningen som avses i 49 § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Avräkning enligt de bestämmelser i 45 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag verkställs sista gången för kalenderåret före ikraftträdandet av denna lag.

Avräkningsgrunden enligt 47 § 1 mom. ska ändras, om grunderna för statsboks slutet genomgår ändringar enligt de bestämmelser i 47 § 2—4 mom. som gällde vid denna lags ikraftträdande eller om det annars finns vägande skäl för ändring innan lagen har trätt i kraft. På ändring av avräk-

Riksdagens skrivelse RSk 26/2019 rd

ningsgrunden tillämpas då de bestämmelser i 47 § 5 mom. som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

En framställning om extra anslag enligt de bestämmelser i 48 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag och som gjorts före ikraftträdandet av denna lag, beviljas i enlighet med den bestämmelsen.

Skattgottgörelse enligt de bestämmelser i 49 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag utbetalas ännu för skatteåren före ikraftträdandet av denna lag.

Särskilda bidrag enligt de bestämmelser i 51 § som gällde vid ikraftträdandet av denna lag kan sökas för utgifter som hänför sig till året före ikraftträdandet av denna lag.

Beslut om förskott på avräkningsbelopp och om skatteavräkning som hänför sig till det år då lagen träder i kraft kan fattas innan lagen träder i kraft.

Ålandsdelegationen sköter också de uppgifter som enligt den bestämmelse i 56 § 3 mom. 2 punkten som gällde vid ikraftträdandet av denna lag ankom på delegationen och som avser fastställande av skattgottgörelsen för skatteåren 2019 och 2020. Detsamma gäller den slutliga avräkningen för år 2020 enligt 45 § 2 mom. i den lag som gällde vid denna lags ikraftträdande.

Helsingfors 13.12.2019

På riksdagens vägnar

talman

generalsekreterare